

Geïnspireerd door de rauwe energie en de stijlen van de straat brengt ISH Dance Collective al twee decennia urban arts in het theater. Het danscollectief, met Marco Gerris artistiek aan het roer, is hierbij lange tijd pionierend te werk gegaan. Sinds 2009 ontvangt het gezelschap meerjarige subsidie van de landelijke en gemeentelijke overheid. ISH verbindt straatdisciplines, zoals breakdance, freerunning en inline skating met meer traditionele kunstvormen en werkt samen met uiteenlopende partners. In 2003 zette ISH het talentontwikkelingsprogramma Junior ISH op, wat leidde tot producties van nieuwe makers bij ISH en ondersteunde makers als Shailesh Bahoran, Sarada Sarita en Gil Gomes Leal.

Jaarlijks ontwikkelt ISH ten minste een reizende grotezaalproductie en een kleinezaalproductie. Met strijkers van Amsterdam Sinfonietta ontwikkelt ISH een grotezaalcoproductie die de grote klassieke concertpodia en enkele theaterzalen aandoet. Met Het Nationale Ballet speelt ISH in 2021 Dorian, naar The Picture of Dorian Gray van Oscar Wilde, en een productie geïnspireerd op Westside Story en de stedelijke dynamiek van Nieuw-West. Daarnaast realiseert ISH twee grootschalige projecten met

Koninklijk Theater Carré. De een over de mythe van Koning Arthur, als heldhaftig rolmodel, de ander geïnspireerd op straatvoetbal en de filosofie van Johan Cruijff. ISH wil met Formation Entertainment en het Metropole Orkest de hiphopgeschiedenis induiken, met de Ziggo Dome als grootschalige speellocatie.

Vanuit de verantwoordelijkheid die ISH voor de urban arts voelt, heeft het gezelschap the Cypher, een platform voor urban dans in Amsterdam, voor ogen. Samen met Backbone en Solid Ground Movement ontwikkelt ISH een open plek waar makers, collectieven, crews en publiek samen kunnen komen en waar nieuwe dingen kunnen ontstaan. ISH vindt dat Amsterdam een plek nodig heeft waar de urban dans in al zijn verschijningsvormen wordt gevierd en zich verder kan ontwikkelen. The Cypher is vernoemd naar de kring van mensen die een natuurlijk podium vormt binnen de hiphopscene. Het platform zal kleinschalige presentaties bieden van nieuwe makers en optredens die voortkomen uit de activiteiten binnen het pand, naast onder meer workshops en masterclasses.

Educatie en participatie is *peer-to-peer*. Het hiphopmotto *each one, teach one* komt tot uiting in het aanbod aan workshops dat ISH met allerlei partners organiseert. Persoonlijke verhalen en ervaringen vormen de rode draad binnen de programma's. Jaarlijks worden tussen 40 en 65 workshops georganiseerd. Binnen de *residencies*, een speciaal onderdeel binnen het educatieprogramma, maken jongeren onder begeleiding van ISH-performers een voorstelling.

ADVIES

Artistiek belang

De Amsterdamse Kunstraad ziet ISH als een pionier op het gebied van urban dans in het theater. Al twintig jaar draagt Marco Gerris met ISH bij aan de ontwikkeling van dansstijlen die op straat hun oorsprong vonden. De urban dans heeft een flinke ontwikkeling doorgemaakt en de hierbij horende verschillende dansvormen hebben hun weg naar het theater

weten te vinden. ISH is aanjager hiervan in Amsterdam en Nederland en bood als een van de eerste gezelschappen plek voor ontwikkeling aan (jonge) urban dansers en later ook makers, die elders niet terechtkonden.

De inhoudelijke lijn in de plannen van ISH vormt het idee dat 'grenzen niet bestaan en dat je je niet hoeft te conformeren aan de uitgestippelde wegen in de maatschappij'. De visie en de individuele skills van de performers zijn daarbij bepalend voor de stijl waarin gewerkt wordt. Het gezelschap laat hierin vakmanschap zien en blinkt technisch uit in verschillende urban arts en sports, zoals breakdance, skaten en freerunning, die als choreografisch uitgangspunt dienen.

Hoewel in de plannen sprake is van een algemeen geformuleerde missie, is geen vertaling gemaakt naar een artistieke visie die de projecten een duidelijke richting geeft. De ambitieuze projecten worden gemotiveerd vanuit schaalvergroting, maar inhoudelijk vindt er geen reflectie op plaats. Het plan beschrijft niet de artistieke visie en ontwikkeling van Marco Gerris als choreograaf en artistiek leider van het collectief. Dit gebrek aan reflectie vindt de kunstraad een groot gemis. Hierdoor ontbreekt het in de plannen aan samenhang tussen de verschillende projecten.

In zijn voorstellingen blijft ISH dicht bij de poëzie van de straat en wordt er altijd vanuit hiphopprincipes vertrokken. De toegankelijke voorstellingen zijn vaak in co-creatie gemaakt onder Marco Gerris' enthousiasmerende leiding en bieden een hoge mate van entertainment. Daar is de kunstraad over te spreken. De kunstraad vindt echter niet al het werk dramaturgisch overtuigen. ISH kent een wisselende kwaliteit in de manier waarop thema's gepresenteerd worden. Naast grote voorstellingen waarin spektakel voorop staat, wordt in andere projecten ook ruimte geboden aan maatschappelijke thema's, zoals in de What ISH-avonden. Hierin werden actuele en relevante vraagstukken zoals gender geagendeerd en uitgediept in een open, clubachtige setting. De kunstraad waardeert dit en hoopt dat hier vervolg aan wordt gegeven.

ISH ambieert naast een jaarlijkse grote- en kleinezaalproductie, drie grootschalige coproducties in samenwerking met partners. Eerder heeft ISH bewezen succesvol te zijn in het gezamenlijk neerzetten van omvangrijke projecten. Het collectief wordt veel gevraagd door prominente partners. De kunstraad heeft waardering voor de ambities tot

schaalvergroting, maar uit zijn zorgen over de vraag of het artistieke aandeel van de artistiek leider geborgd blijft in de grootse coproducties. De kunstraad vindt het van belang dat ISH zijn focus en eigen signatuur goed bewaakt in alle samenwerkingen.

Belang voor de stad

ISH vervult als voortrekker in de urban dans in Amsterdam een belangrijke rol: het gezelschap heeft een Amsterdams profiel, heeft een grote community om zich heen weten te bouwen en is inmiddels niet meer weg te denken uit de stad. Voorstellingen en activiteiten zijn gespreid over Amsterdam te zien en door de hele stad gaat het collectief verbindingen aan. Op verschillende manieren is het gezelschap zichtbaar in de stad.

ISH sluit goed aan bij de belevingswereld van zijn (jonge) doelgroep. Er is vraag naar groots totaaltheater met hoge amusementswaarde waarmee het gezelschap een breed en divers publiek bereikt. De kunstraad vindt het een goede zaak dat ISH voor publieksverbreding samenwerkt met meer traditionele partners zoals Het Nationale Ballet. Uit de aanvraag blijkt echter niet duidelijk hoe ISH dat nieuwe, andere publiek vast wil houden. De kunstraad mist een uitgewerkt en gedifferentieerd publieks- en marketingbeleid in de plannen.

ISH werkt samen met uiteenlopende en interessante partners binnen en buiten de discipline, maar licht de keuzes in het plan niet toe. De kunstraad mist een consistente lijn hierin. De samenwerking met Het Nationale Ballet berust voor een belangrijk deel op een persoonlijke klik tussen de makers. De kunstraad is benieuwd naar de artistieke gronden op basis waarvan de samenwerking wordt voortgezet, wat de samenwerking voor het gezelschap betekent en welke ontwikkeling hierin wordt verwacht.

Op het gebied van talentontwikkeling kiest het collectief vaak voor creatieve en eigenzinnige persoonlijkheden. ISH blijft ruimte bieden aan ISH-maker Lara Wakelkamp. Dit geldt ook voor de begeleiding van nieuwe makers, zoals Carl Refos. Daarnaast ontwikkelt ISH talentontwikkelingstrajecten met partners zoals Het Nationale Ballet en het Nederlands Blazers Ensemble. De kunstraad mist een beschouwing op de plannen

voor talentontwikkelingsprojecten. ISH kent in het signaleren en begeleiden van makers tot nog toe een organische manier van werken, en reageert daarin veelal op dansers en makers die zich bij het gezelschap aandienen. De kunstraad waardeert dit, maar had met het oog op de ambities, in de plannen een meer proactieve houding willen zien, met nieuwe talenten en een toelichting op het ontwikkelingstraject dat hen geboden wordt.

Voor de urban arts in Amsterdam is het van belang dat niet alleen podiumtalenten ontwikkeld worden, maar ook talenten achter de schermen. ISH zou hier, als instelling die opteert voor een positie in de Amsterdam Bis, een rol in kunnen spelen.

De kunstraad onderschrijft het belang van het initiatief van ISH om een plek op te zetten voor de urban dans in Amsterdam. De stad heeft een plek en een netwerk nodig waar urban dans een gezicht krijgt en verder ontwikkeld wordt. Het vasthouden van talenten in het urban circuit en het zorg dragen voor de ontwikkeling van makers is nodig.

Participatie zit ISH in het bloed en het collectief biedt een onconventioneel, maar aansprekend aanbod. Educatie krijgt geen expliciete beschrijving in de plannen. Er is geen heldere doorgaande lijn binnen educatie en geen sprake van een totaalpakket. ISH voorziet hierin ook niet voor de toekomst. Educatie gaat veelal om los aanbod, ook omdat er geen vaste samenwerkingspartners in het onderwijs zijn. Hoewel het educatiebeleid meer uitwerking behoeft, vindt de kunstraad het voor de hand liggen, dat hier gewerkt wordt vanuit het *each one, teach one*-principe, vertrekkend vanuit de hiphop. Het inzetten van smartphones, apps en digiborden is een goede nieuwe stap binnen de educatie.

Internationaal is ISH al jaren een regelmatig gevraagd gezelschap. Aan de ene kant opereert het gezelschap grootschalig en commercieel, aan de andere kant wordt ruimte gegeven aan kleinschaligere initiatieven van nieuwe makers. Zo vindt de kunstraad het werk dat ISH gedaan heeft en voortzet in Suriname een grote impact hebben. Er wordt op die manier niet alleen geïnvesteerd in talentontwikkeling van makers binnen het collectief, maar ook van dansers en makers in Suriname. ISH is een vertegenwoordiger van de (ontwikkelingen in de) urban dans in het buitenland en is daarmee een belangrijk cultureel exportproduct.

Uitvoerbaarheid

De kunstraad is onder de indruk van hoe ISH zich als culturele instelling commercieel weet te profileren. ISH is een geliefde samenwerkingspartner, ook voor commerciële partijen zoals Mysteryland en Red Bull.

Hoewel de algemene reserve goed is, waardoor de buffer voldoende lijkt, zijn de risico's voor de voorgenomen, zeer grootschalige projecten met Carré en het Metropole Orkest aanzienlijk. De cofinanciering van deze coproducties moet nog nader uitgewerkt worden. De kunstraad heeft er begrip voor dat afspraken voor de lange(re) termijn hierover nog in de maak zijn, maar de grootschaligheid brengt grote financiële risico's met zich mee. De kunstraad mist een financiële risicoanalyse voor dit soort enorme projecten en had graag gelezen over alternatieve financieringsstrategieën. ISH heeft een betrekkelijk kleine organisatie en backoffice, zeker in vergelijking met sommige partners. Ook hier ligt een risico om alle grootschalige samenwerkingen en projecten aan te gaan. De begroting is niet gedetailleerd genoeg om een goed inzicht te krijgen in de kosten en opbrengsten van de verschillende activiteiten. Ook de toelichting op (de verschillende posten in) de begroting is niet afdoende.

De beschrijving van het toepassen van de Fair Practice Code is helder en komt eerlijk over. De kunstraad onderschrijft de keuze voor maatwerk op het gebied van arbeidsvoorwaarden; het gezelschap heeft zowel te maken met activiteiten die binnen als buiten een culturele context plaatsvinden.

Voor de realisatie van the Cypher zoekt ISH samenwerking met Backbone en Solid Ground Movement. Bureau Broedplaatsen Amsterdam heeft zich bereid verklaard mee te werken aan het vinden van een fysieke plek in de stad. Hoewel de partners een eigen signatuur hebben, lijkt de samenwerking logisch omdat de initiatiefnemers van beide partnerorganisaties uit de stal van ISH komen. Vanwege continuïteit van the Cypher is het, zoals ISH voor ogen heeft, verstandig de taak los te koppelen van het gezelschap, want de plannen zijn nog prematuur. De kunstraad vraagt zich af hoe er concreet invulling zal worden gegeven aan the Cypher, welke rollen de partijen vervullen in dit gezamenlijke initiatief en hoe er

samengewerkt wordt en expertise wordt gedeeld. Zeker nu Alida Dors van Backbone artistiek leider van Theater Rotterdam wordt, plaatst de kunstraad vraagtekens bij de invulling van de plannen voor the Cypher voor de korte termijn. Op basis van de ideeën zoals ze er nu liggen, adviseert de kunstraad the Cypher geen prioriteit te geven. De plannen behoeven eerst nadere uitwerking.

Diversiteit en inclusie

Het werk van ISH behelst vaak grootstedelijke verhalen die raken aan thema's als identiteit en empowerment. Dat is herkenbaar voor een brede doelgroep. ISH vertrekt vanuit de hiphop, die van nature heel inclusief is, omdat het altijd gaat over de unieke persoonlijkheid van een performer en over hoe deze zich daarmee weet te onderscheiden van anderen. ISH biedt al jaren ruimte voor en achter de schermen aan verschillende soorten mensen, ongeacht de culturele achtergrond en het uiterlijk. Daarmee laat het gezelschap een grote diversiteit aan mensen, disciplines en stijlen zien.

ISH opteert voor functieplek 3 in de Amsterdam Bis 2021-2024: dansgezelschap dat vanuit een duidelijke missie gericht op de inclusieve stad nieuwe dansvormen en jonge en/of nieuwe makers centraal stelt, een sterke verbinding met de stad heeft en een breed en divers publiek trekt onder meer op grote podia. De Amsterdamse Kunstraad adviseert, ISH de functieplek toe te kennen.

Huidig	€ 189.262
Huidig 2020*	€ 190.966
Gevraagd	€ 343.000
Advies	€ 250.000

*inclusief (eenmalige) 0,9% compensatie nominaal in het jaar 2020
